

АНТОН ПАВЛОВИЧ ЧЕХОВ

ХАМЕЛЕОН

Превод от руски: Желязка Купенова, —

chitanka.info

През пазарния площад минава полицейският надзирател Очумелов с нов шинел и с вързопче в ръка. След него крачи червенокос стражар с решето, напълнено догоре с конфискувано френско грозде. Наоколо е тихо... На площада няма жива душа... Отворените врати на дюкянчетата и кръчмите гледат унило божия свят като гладни гърла; наоколо им няма дори просяци.

— И хапеш, проклетнико? — чува изведнъж Очумелов. — Деца, не го пускайте! Сега не може така да се хапе! Дръж! А... а!

Чува се кучешко скимтене. Очумелов поглежда натам, вижда: откъм склада за дърва на търговеца Пичугин бяга куче, като подскача на три крака и се оглежда. След него тича човек с басмена колосана риза и разкопчана жилетка. Той бяга след него и подал тялото си напред, пада на земята и хваща кучето за задните крака. Чува се наново кучешко скимтене и вик: „Не го пускай!“ От дюкянчетата се показват сънни физиономии и скоро около склада за Дърва, сякаш изникнала от земята, се събира тълпа.

— Май че има безредие, ваше благородие!... — казва стражарят.

Очумелов прави полуобръщане наляво и крачи към навалищата. До вратата на склада той вижда гореописания човек с разкопчаната жилетка, който е вдигнал нагоре дясната си ръка и показва на тълпата окървавения си пръст. На полупияното му лице като че ли е написано: „Ще те науча аз тебе, негоднико!“, а и самият пръст има вид на знака на победата. В този човек Очумелов познава златаря Хрюкин. Посред тълпата, разкрачил предни крака и треперейки с цялото си тяло, клечи на земята виновникът за скандала — малко бяло кученце с остра муцунка и жълто петно на гърба. В сълзящите му очи има израз на мъка и ужас.

— Какво става тук? — пита Очумелов, вмъквайки се в тълпата. — Защо сте се събрали тук? Какво си вдигнал така пръста?... Кой викаше?

— Вървя си аз, ваше благородие, никого не закачам... — започва Хрюкин, като кашля в шепата си. — За дърва с Митрий Митрич — и изведнъж този подлец, кой го знае защо, ме ухапа за пръста... Извинете, аз съм човек работещ... Моята работа е деликатна. Нека ми платят, защото — този пръст може би седмица няма да го помръдна... Това, ваше благородие, и в закона го няма — от някакви си животни да

теглим... Ако всеки започне да хапе, по-добре хич да не живеем на тоя свят...

— Хм!... Добре... — казва Очумелов строго, като кашля и мърда вежди. — Добре... Чие е кучето? Аз няма да оставя тази работа тъй! Ще ви кажа как се пуска куче! Време е да се обърне внимание на подобни господа, които не желаят да се подчиняват на нарежданията! Като му дръпнат една глоба, ще го науча аз, мръсника, какво значи куче и прочие скитащи животни! Ще му дам да се разбере!... — Елдинин — обръща се надзирателят към стражаря, — научи чие е това куче и състави протокол! А кучето да се застреля. Незабавно! Трябва да е бясно... Чие е това куче, питам!

— На генерал Жигалов, чини ми се! — казва някой от тълпата.

— На генерал Жигалов? Хм!... Елдинин, я ми съблечи шинела... Страшна горещина! На дъжд гледа май... Едно само не разбирам: как е могло да те ухапе? — обръща се Очумелов към Хрюкин. — Къде може да стигне до пръста ти? Я какво е мъничко, а ти какъв си пехливанин! Сигурно си разчоплил пръста с гвоздей, а след това ти дошло на ум да оскубеш стопанина му. Зная те аз тебе! Познавам ви всичките, дяволи!

— Той, ваше благородие, цигара в муцуната му пъхаше, за смях, а то — да не е глупаво, и хам... Заядлив човек е, ваше благородие!

— Лъжеш,, кърчо! Като не си видял, тогава защо лъжеш? Негово благородие е умен господин и разбира кой лъже, а кой правичката казва... А ако аз лъжа, тогава нека съдия отсъди. В закона там е казано... Днес всички са равни... Аз самият имам брат стражар... ако искате да знаете...

— Не разсъждавай!

— Не, това не е генералско... — дълбокомислено забелязва стражарят. — Генералът няма такива кучета. Неговите са повечето хрътки...

— Ти това сигурно ли го знаеш?

— Сигурно, ваше благородие...

— И аз го зная. Кучетата на генерала са скъпи, породисти, а това дявол знае какво е! Нито козината му, нито видът му... само една подлост... И такова куче да държат?! Имате ли ум? Нека видят такова куче в Петербург или в Москва, знаете ли какво става? Никакъв закон няма да ти гледат, ами направо куршум! Ти, Хрюкин, си пострадал и не оставяй така тая работа ... Трябва да му видиш сметката! Да-да...

— А може да е и генералско... — мисли гласно стражарят. — На муцуната му не е написано... Оня ден видях едно такова в двора му.

— То се знае, генералско е! — казва глас от тълпата.

— Хм!... Елдишин, я ми наметни, брат, шинела... Нещо вятър подухна... Студено ми е. Ще го отведеш при генерала и ще питаш там. Ще кажеш, че аз съм го намерил и го изпращам... И кажи да не го пускат на улицата... Може да е скъпо, а ако всяка свиня започне да му тика цигари в носа, съвсем лесно може да се повреди! Кучето е нежно създание... А ти, дръвнико, свали тая ръка! Няма какво да показваш тоя глупав пръст! Сам си виновен!

— Готвачът на генерала иде, него ще попитаме... Ей, Прохор! Я ела тука, драги! Виж това куче... Ваше ли е?

— Ама че го каза! Никога не сме имали такива!

— Няма какво да питаме повече — казва Очумелов. — Безстопанствено е! Какво ще говорим повече... Щом казах, че е безстопанствено, значи, такова е... Да се застреля и туй то.

— Това не е наше — продължава Прохор. — Това е на брата на генерала, който пристигна оня ден. Нашият не е по хрътките. Брат му оби...

— Та брат му, значи, е пристигнал? Владимир Иванич? — пита Очумелов и по цялото му лице се разлива усмивка на умиление. — Боже, гледай ти! А пък аз да не зная! На гости ли е дошъл?

— На гости...

— Боже, гледай ти... Домъчняло му е за братчето... А пък аз да не зная! Значи, това кученце е негово? Много се радвам... Вземи го... Кученцето си го бива... Пъргаво такова... Хам този за пръста! Ха-ха-ха... Ей, защо трепериш? Ррр... рр... сърди се, дяволчето... паленце такова...

Прохор вика кучето и тръгва с него от склада за дърва ... Тълпата се смее на Хрюкин.

— Ще те пипна аз тебе! — заканва му се Очумелов и загръщайки се в шинела си, продължава своя път по пазарния площад.

Антон П. Чехов, Разкази 1880–1886, Народна култура 1969

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.